

İnsanın bir konuda *iyilik* yapma ihtimali, herhalde *menfaati* için çalışmasının yüzde birine tekabül eder. Hadi, çok iyiler için yüzde iki.

Bu sebeple iş yaparken, insanların lehine, menfaatini düşünerek hareket gerekir. Biri sana iyilik yapıyorsa, çok büyük ihtimalle faturayı sona saklıyordur ve kafan karışmasın diye ortaya çıkarmıyordur. İyilikten kastım, günlük iyilikler değil tabi, uzun dönemli iyilikler.

Konu bu değil, konu şu: İnsanların hareket etmelerini istiyorsan, onların menfaatlerine çalışman gerek. Para bu hesabı basitleştiriyor. Para olmasaydı, pazarlık yapmak çok zor olurdu.

Ancak sadece menfaat için çalışana da güvenmek zor sonuçlar doğuruyor. Çünkü insanın şartları değiştikçe menfaat anlayışı da değişiyor.

Dünyada değişimi meydana getirenler, bu ikisi arasında, yani hem maddi menfaat, hem de kalbi bağlılık arasında bir ilişki kurabilenler. Çünkü, evet, maddi menfaat olmadan insanlar zor hareket ediyor ama önemli işlerin hiçbiri de mukabil menfaatlerin ötesinde bir şeylere ihtiyaç duyuyor. Sadece menfaati için hareket eden insanın etkisi az, çünkü menfaatin en yüksek olacağı nokta, aynı zamanda yeryüzündeki değişimin de en az olduğu nokta. Belirsizlik insanın *menfaat* anlayışına uymuyor.

Ancak belirsizlik olmadan yeryüzünde hemen hiçbir anlamlı iş yapamıyor insan. Bunun getirdiği bir paradoks var: Daha iyi çalışanlar ve daha çok kazananlar, çalışmayı sadece maddi karşılığı için yapmayanlar oluyor.